

ISQUEEN AS
Ure
8370 Leknes

Saksbehandler:
Maria Larsen Seivåg

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon ved Isqueen

Kontrollnummer: 2019.037.I.FMNO

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Aamer Shehzad (innovasjonsdirektør)

Fra Fylkesmannen i Nordland:
Maria Larsen Seivåg

Andre deltagere fra virksomheten:
Henrik Johan Svendsen (lokalitetsansvarlig)
Kurt Johan Svendsen (daglig leder,
intervjuet per telefon)

*Andre deltagere fra Fylkesmannen i
Nordland:*
Marit Torsvik

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved Isqueen (Isqueen) den 09.05.2019, med supplerende informasjon formidlet per telefonintervju den 21.5.2019. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Nordland avdekket 10 avvik og ga 3 anmerkning(er) under inspeksjonen. Fylkesmannen ser alvorlig på avvik 1 og 2. Virksomhetens håndtering av farlig avfall og øvrig næringsavfall medfører stor risiko for vesentlig miljøskade.

Avvik:

- Virksomheten har ikke forsvarlig håndtering av farlig avfall (alvorlig avvik, gjelder alle tre lokalitetene).
- Virksomheten har brent avfall (alvorlig avvik, gjelder alle tre lokalitetene).
- Virksomheten har ikke forsvarlig håndtering av næringsavfall (gjelder alle tre lokalitetene).
- Virksomheten har ikke risikovurdert håndtering av farlig avfall, og risikovurderingen er heller ikke konkret for de tre lokalitetene.

- Konklusjoner i virksomhetens risikovurdering er ikke fulgt opp med tiltak (gjelder alle tre lokaliteter).
- Virksomheten har ikke skriftlige miljømål som er konkrete, målbare og anleggsspesifikke for de tre lokalitetene.
- Virksomheten har ikke dokumentert vurdering av helse- og miljøegenskaper for kjemikalier som benyttes på en slik måte at de kan medføre forurensning eller fare for forurensning, og har heller ikke dokumentert vurdering av kjemikaliene de bruker for substitusjon (gjelder alle tre lokaliteter).
- Lagring av kjemikalier er ikke sikret for å hindre utslipp til grunnen eller sjø (gjelder alle tre lokalitetene)
- Virksomheten har ikke journalført typer og forbruk av kjemikalier tilbake i tid (fire år for Eidisholman og to år for Gamskjæran og Geiterøya I).
- Virksomheten har ikke et avvikssystem som fanger opp håndtering av farlig avfall eller andre momenter knyttet til ytre miljø (gjelder alle tre lokaliteter).

Anmerkninger:

- Virksomheten kan forbedre miljømålene knyttet til anbefalinger i risikovurderingen for å redusere risiko for ytre miljø.
- Virksomheten har ikke oversikt over hvilke mengder som slippes ut fra anlegget.
- Virksomheten har ikke dokumenterte rutiner for å sikre gjennomføring eller kvalitet for pålagte C-undersøkelser (gjelder lokalitet Eidisholman).

Avvik og anmerkninger er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 3.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

17.6.2019	Maria Larsen Seivåg	Oddlaug Ellen Knutsen
dato	kontrollør	seksjonsleder

Fylkesmannen i Nordland

Kopi av rapporten sendes til:

- Vestvågøy kommune
- Fiskeridirektoratet
- Mattilsynet
- Arbeidstilsynet

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: ISQUEEN AS	
Organisasjonsnr.: 952217860	Eies av:
Bransjenr. (NACE-kode): 03.211 - Produksjon av matfisk, bløtdyr, krepsdyr og pigghuder i hav- og kystbasert akvakultur	

Kontrollert enhet

Navn: Isqueen	Anleggsnr.: 1860.0068.01
Kommune: Vestvågøy	Fylke: Nordland
Anleggsaktivitet: Laksefiskproduksjon i sjø	
Tillatelse gitt: 9. mai 2011	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven og produktkontrollloven overholdes. Inspeksjonen inngår i Fylkesmannens aksjon for akvakultur.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Sedimenter og grunnforurensning
- Avfall
- Kjemikalier

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Isqueen plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Isqueen innen 1. september 2019 sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvik er rettet.

Vi ber også om at virksomheten sender inn en kort redegjørelse for hvordan anmerkning 1-3 er vurdert, eventuelt hvordan det vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fmnopost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Nordland v/Maria Larsen Seivåg.

4. Pålegg om opplysninger

Isqueen må sende Fylkesmannen i Nordland følgende opplysninger innen 1. september 2019 (jf. forurensningsloven § 49):

- Dokumentasjon på at farlig avfall på uteområdet er deklartert og levert til godkjent mottak (jf. avvik 1)
- Vurdering av hva figur 12 i vedlegg viser. Dersom Isqueen mener fibre kan stamme fra en oppdrettsnot skal dere gi en skriftlig vurdering av om denne kan ha vært impregnert med kobber (jf. avvik 2)
- Avfallsplan der det fremgår hvordan selskapet skal håndtere farlig avfall og øvrig næringsavfall (jf. avvik 1 og 3)
- Dokumentasjon i form av bilder som viser at uteområdet er ryddet for søppel, eventuelt en forpliktende tidsplan som sier når dette skal være gjennomført (jf. avvik 3)
- Risikovurdering der farlig avfall er inkludert, samt en tiltaksplan som reflekterer risikobildet på de aktuelle lokalitetene (jf. avvik 4 og 5)
- Konkrete, målbare og anleggsspesifikke miljømål for de tre aktuelle lokalitetene (jf. avvik 6)
- Prosedyre for vurdering og bruk av kjemikalier (jf. avvik 7 og 9)
- Bildedokumentasjon på at IBC-kontainere med frostvæske lagres iht. vilkår i utslippstillatelse (jf. avvik 8)

Klageadgang

Dere har rett til å klage på pålegg om opplysninger dersom dere mener at dere ikke har plikt eller lovlig adgang til å gi opplysningene. En klage bør begrunnes og skal sendes Fylkesmannen i Nordland senest 3 dager etter mottakelsen av denne rapporten (jf. forvaltningsloven § 14). En klage kan fremsettes både skriftlig og muntlig.

5. Varsel om tvangsmulkt for retting av avvik

Fylkesmannen varsler herved at vi vil fatte vedtak om tvangsmulkt (jf. forurensningsloven § 73) dersom vi ikke har mottatt en skriftlig bekreftelse på at den delen av avvik 1 som omhandler oppbevaring av farlig avfall utendørs er rettet innen 1. september 2019.

En eventuell tvangsmulkt vil være et engangsbeløp på kr 75 000,-. Dere har anledning til å kommentere dette varselet. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen i Nordland innen to uker etter at denne rapporten er mottatt.

6. Varsel om gebyr

Fylkesmannen er pålagt å ta gebyr for kontroller på forurensningsområdet. Gebyret skal dekke kostnadene for gjennomføringen av kontrollen.

Vi anser det som sannsynlig at denne kontrollen vil innebære vesentlig høyere tidsbruk enn vi la til grunn i vårt varsel datert 3. april 2019. Dette skyldes at det måtte settes av ekstra tid til intervju per telefon samt omfattende avvik som vi forventer vil kreve større grad av oppfølging. Vi varsler derfor at vi i henhold til forvaltningsloven § 16, tar sikte på å fastsette gebyrsats 1 for tilsyn av inntil en dags varighet. Dette betyr i så fall at dere skal betale kr. 32 800,- i gebyr for kontrollen.

Hjemmel for et vedtak om sats for kontroll av virksomheter er forurensningsforskriften § 39-7 eller § 39-8. Dere har anledning til å kommentere dette varselet. jf. forvaltningsloven § 16. Eventuelle kommentarer må sendes til Fylkesmannen i Nordland innen to uker etter at dette brevet er mottatt.

7. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Nordland (jf. offentleglova).

8. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har ikke forsvarlig håndtering av farlig avfall (alvorlig avvik, gjelder alle tre lokalitetene).

Avvik fra:

- Forurensningsloven § 7 første ledd
- Avfallsforskriften § 11-5, 11-8 og 11-12
- Tillatelser til virksomhet etter forurensningsloven for:
 - o lokalitet Eidisholman (datert 15.10.2014, vilkår 10.2)
 - o lokalitetene Gamskjæran og Geiterøya I (datert hhv. 9.5.2011 og 6.1.2009, vilkår 4.3)

Kommentarer:

Oppbevaring av farlig avfall

På tilsynet observerte Fylkesmannen at det var hensatt større mengder avfall utendørs på grus i eiendommens sørlige ende, inkludert en rekke enheter som sannsynligvis inneholder flytende farlig avfall (figur 2-6 i vedlegg). Dette var blant annet IBC-kontainere og dunker på ca. 25 liter. I én av disse dunkene ble det ved lukt bekreftet at innholdet var oljeholdig. Vi observerte også et titalls bilbatterier på pall utendørs (figur 7 i vedlegg).

Det vi oppfattet som spillolje ble oppbevart på umerket fat plassert åpent og rett på asfalt i verkstedhall, med mulighet for utslipp via sluk (figur 8 i vedlegg). Fylkesmannen fant en umerket boks med småbatterier og et papprør for oppbevaring av lysrør i en annen del av lokalet, som for øvrig var overfylt. Isqueen kunne for øvrig ikke fremvise beholdere/plassering for sortering av flere andre vanlige fraksjoner farlig avfall vi forventer å finne i denne type virksomhet (spraybokser, oljefiller mm.).

Oppbevaring av farlig avfall oppfyller ikke krav til forsvarlighet, og medfører stor risiko for forurensning. I henhold til vilkår 10.2 i utslippstillatelse for lokalitet Eidisholman skal lagringsområdet blant annet være utilgjengelig for uvedkommende, ha fast dekke og beskyttes mot vanninntrenging, og avfallet skal være merket. Fylkesmannen vil også fremheve at det bedrives utleie av rorbuer på samme eiendom, og at alt farlig avfall som oppbevares utendørs er relativt lett tilgjengelig for besøkende her. Dagens lagring medfører fare for skade på mennesker og dyr.

Levering av farlig avfall

Isqueen kan ikke fremlegge dokumentasjon på at det er levert noe farlig avfall fra bedriften til godkjent mottak, og det fremkommer heller ingen registreringer på www.avfallsdeklarerer.no. Dere oppgav på tilsyn samt i telefonintervju med daglig leder at farlig avfall leveres fortløpende til miljøstasjon, og dette er ikke tilstrekkelig. Dette medfører at dere ikke har skriftlig dokumentasjon på at dere har levert farlig avfall til godkjent mottak.

Bilbatterier har etter Isqueen sitt utsagn blitt levert tilbake til forhandler Brækkens Elektro AS, som på forespørsel har levert en bekreftelse på at Isqueen har levert «minst 30 batterier» til dem i perioden 2015-2019. Dette tilfredsstillende ikke krav i regelverk. Virksomheter må kunne fremvise deklarasjon for levering til godkjent mottak.

Fylkesmannen har fått fremvist en kvittering på levering av 220 kg «risikoavfall» til Lofoten Avfallsselskap IKS (LAS) i august 2017, men på forespørsel til LAS ble det klargjort at denne leveransen kun inneholdt smittefarlig avfall.

Avvik 2

Virksomheten har brent avfall (alvorlig avvik, gjelder alle tre lokalitetene).

Avvik fra:

- Tillatelser til virksomhet etter forurensningsloven for:
 - o lokalitet Eidisholman (datert 15.10.2014, vilkår 10.1)
 - o lokalitetene Gamskjæran og Geiterøya I (datert hhv. 9.5.2011 og 6.1.2009, vilkår 4.1)

Kommentarer:

I samme område der virksomheten oppbevarer sitt avfall utendørs observerte Fylkesmannen at avfall hadde blitt brent på en rekke ulike steder (figur 9-13 i vedlegg). Det er forbudt å brenne både farlig avfall og næringsavfall.

Fylkesmannen kan ikke slå fast med sikkerhet hvor ferske de nyeste bålområdene er, men ut fra utseendet på noe av det brente treverket (figur 10 i vedlegg) anser vi det som sannsynlig at det har forekommet brenning av avfall relativt kort tid i forveien for tilsynet. Vi kunne ikke fastslå om det ved siste brenning hadde vært brent materiale utover trevirke. Utover trevirke observerte vi følgende i bålområdet (helt eller delvis brent):

- Sprayboks
- Stor mengde metallskrap
- En tank, trolig av glassfiber
- Gipsplater
- Isolasjon
- En større mengde fibre som fremstod som delvis smeltet

Avvik 3

Virksomheten har ikke forsvarlig håndtering av næringsavfall (gjelder alle tre lokalitetene).

Avvik fra:

- Forurensningsloven § 28
- Forurensningsloven § 7 første ledd
- Forurensningsloven § 32

Kommentarer:

Fylkesmannen har observert at Isqueen 1) bidrar til forsøpling, 2) stedvis lagrer avfall slik at det medfører fare for forurensning og 3) har større mengder næringsavfall som ikke er brakt til godkjent mottak.

Isqueen har hensatt større mengder avfall utendørs på sin eiendom, herunder ca. 10 fôrautomater, et bilvrak, store mengder rør/merdringer, taurester samt en rekke containere, beholdere og bager med ukjent innhold (figur 1 og 14-16 i vedlegg). Området der avfallet blir oppbevart er ikke avgrenset. Fylkesmannen så flere indikasjoner på at noe av avfallet har befunnet seg utendørs i lang tid, blant annet at hauger med avfall var overgrodd med gress og at små biter søppel av diverse opphav var spredt utover et større område og stedvis lå delvis under grus og gress. Noe av avfallet er av en slik karakter og ligger plassert slik at det lett kan spres og blåse på havet.

Avvik 4

Virksomheten har ikke risikovurdert håndtering av farlig avfall, og risikovurderingen er heller ikke konkret for de tre lokalitetene.

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for lokalitet Eidisholman (datert 15.10.2014, vilkår 11.1)

Kommentarer:

Håndtering av farlig avfall er ikke risikovurdert. Dette anser vi som en sentral mangel gitt forholdene for oppbevaring av farlig avfall på anlegget.

Risikovurderingen som foreligger er felles for de tre lokalitetene, og dette er ikke tilstrekkelig. Basert på konkrete resipientforhold m.m. må risiko vurderes separat for hver lokalitet.

Avvik 5

Konklusjoner i virksomhetens risikovurdering er ikke fulgt opp med tiltak (gjelder alle tre lokaliteter).

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 6
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for lokalitet Eidisholman (datert 15.10.2014, vilkår 11.2)

Kommentarer:

Virksomhetens egen risikovurdering har avdekket en rekke forhold med uakseptabel risiko. Likevel har Isqueen i praksis ingen handlingsplan. Excel-arket merket «handlingsplan» har én oppføring, som gjelder tomgang av maskiner på området. Dette reflekterer ikke virksomhetens eget risikobilde på lokaliteten. Tomgang av maskiner er ifølge dere selv ivaretatt gjennom rutine, og hører derfor ikke hjemme på en handlingsplan.

Avvik 6

Virksomheten har ikke skriftlige miljømål som er konkrete og målbare og anleggsspesifikke for de tre lokalitetene.

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for lokalitet Eidisholman (datert 15.10.2014, vilkår 2.5)
- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 4

Kommentarer:

Virksomheten har to miljømål, og disse er felles for hele selskapet. Isqueen har satt seg som mål at det ikke skal forekomme uakseptabel belastning på ytre miljø, og at selskapet skal virke innenfor rammene til forurensningsloven og annet regelverk som beskytter natur og miljø. Disse målene tilfredsstiller ikke krav i ovennevnte utlippstillatelse om å ha mål som er

konkrete, målbare og anleggsspesifikke. For øvrig kan ikke Isqueen spesifisere hva de anser som «uakseptabel belastning».

Avvik 7

Virksomheten har ikke en dokumentert vurdering av helse- og miljøegenskaper for kjemikalier som benyttes på en slik måte at de kan medføre forurensning eller fare for forurensning, og har heller ikke en dokumentert substitusjonsvurdering av kjemikaliene de bruker (gjelder alle tre lokaliteter).

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for lokalitet Eidisholman (datert 15.10.2014, vilkår 7.1)
- Produktkontrollloven § 3 a
- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7

Kommentarer:

Virksomheten har en liste over kjemikalier som er i bruk, men kan ikke vise at helse- og miljøegenskapene er vurdert eller at det er gjort en vurdering av om disse bør eller skal byttes ut med mer miljøvennlige alternativer.

Avvik 8

Lagring av kjemikalier er stedvis ikke sikret for å hindre utslipp til grunnen eller sjø (gjelder alle tre lokalitetene)

Avvik fra:

- Forurensningsloven § 7 første ledd
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for
 - o lokalitet Eidisholman (datert 15.10.2014, vilkår 7.4)
 - o lokalitetene Gamskjæran og Geiterøya I (datert hhv. 9.5.2011 og 6.1.2009, vilkår 1.3)

Kommentarer:

På gårdsplassen foran verkstedhallen stod det to IBC-kontainere som inneholdt frostvæske (figur 17 i vedlegg). Ifølge daglig leder er disse i bruk i hver produksjonssyklus, men på grunn av produksjonsforhold og ILA-historikken på lokaliteten var de sist brukt for 2-3 år siden. Kontainerne stod rett på asfalt uten mulighet for oppsamling, jf. ovennevnte vilkår i tillatelser som sier at kjemikalier skal lagres 1) utilgjengelig for uvedkommende og 2) slik at spill ved uhell e.l. blir samlet opp.

Avvik 9

Virksomheten har ikke journalført typer og forbruk av kjemikalier (fire år for Eidisholman og to år for Gamskjæran og Geiterøya I).

Avvik fra:

- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for
 - o lokalitet Eidisholman (datert 15.10.2014, vilkår 12)
 - o lokalitetene Gamskjæran og Geiterøya I (datert hhv. 9.5.2011 og 6.1.2009, vilkår 5.3)

Kommentarer:

Isqueen kunne fremvise en perm der innkjøp var ført fortløpende, men det fantes ingen oversikt over beholdning eller forbruk av kjemikalier.

Avvik 10

Virksomheten har ikke et avvikssystem som fanger opp håndtering av farlig avfall eller andre momenter knyttet til ytre miljø (gjelder alle tre lokaliteter).

Avvik fra:

- Internkontrollforskriften § 5 andre ledd nr. 7

Kommentarer:

Isqueen har et aktivt avvikssystem, men kan ikke fremvise noen avvik knyttet til ytre miljø. Med tanke på forholdene rundt selskapets avfallshåndtering fremstår dette som en sentral mangel, og Fylkesmannen mener derfor at systemet ikke kan sies å være fungerende for tema ytre miljø.

Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning 1

Virksomheten kan forbedre miljømålene knyttet til anbefalinger i risikovurderingen for å redusere risiko for ytre miljø.

Kommentarer:

Isqueen har selv anført en rekke forhold med uakseptabel miljørisiko gjennom risikovurderingen. Fylkesmannen forventer at selskapet setter mål som viser at dere jobber med utslippsreduksjon for det enkelte anlegg, og dette innebærer at miljømålene reflekterer hva dere anser å medføre høy miljørisiko hos dere.

Anmerkning 2

Virksomheten har ikke oversikt over hvilke mengder som slippes ut fra anlegget.

Kommentarer:

Isqueen har laget en risikovurdering der f. eks. bruk av kobber i notimpregnering er inkludert. Dere har imidlertid ikke oversikt over hvor store mengder som slippes ut, og har følgelig heller ikke inkludert dette i risikovurderingen. Samme mangel gjelder for øvrige kjemikalier som er i bruk, samt fremmedstoffer i fôr (f. eks. kadmium).

Anmerkning 3

Virksomheten har ikke dokumenterte rutiner for å sikre gjennomføring eller kvalitet for pålagte C-undersøkelser (gjelder lokalitet Eidisholman).

Kommentarer:

Dere opplyser at selskapet har bestilt første C-undersøkelse for lokalitet Eidisholman, og at dere tenker å gå gjennom resultat fra fremtidige undersøkelser med tanke på videre produksjon. Det foreligger per i dag ingen skriftlige rutiner som sikrer at pålagte C-undersøkelser gjennomføres, eller at kvaliteten på innkommende rapporter er tilstrekkelig god.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester (produktkontrollloven) §§ 3 og 3a
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen

10. Informasjon til virksomheten

Brosjyrer/infoark utdelt:

- Håndtering av farlig avfall (M284)
- Substitusjonsplikten (M104)
- Marin forsøpling (M-992)
- Forurensningsmyndighetenes forventninger til oppdrettsanlegg i sjø (M-735)
- Gebyr ved kontroll (M-297)
- Avfallsdeklarerer (M-421)